Buss-Durkee Sald?rganl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Buss-Durkee Sald?rganl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18252

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Buss-Durkee Sald?rganl?k Ölçe?i (BDSÖ), bireylerdeki sald?rganl?k ve dü?manl?k e?ilimlerini çok boyutlu olarak ölçmek amac?yla 1957 y?l?nda **Arnold H. Buss** ve Ann Durkee taraf?ndan geli?tirilmi? klasik bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, sald?rganl?k davran???n?n çe?itli alt bile?enlerini (fiziksel sald?rganl?k, sözel sald?rganl?k, dolayl? sald?rganl?k, vb.) birbirinden ay?rarak, bu karma??k yap?y? detayl? bir ?ekilde incelemeyi hedefler. Türkçeye adaptasyonu, M. A?k?n taraf?ndan 1981 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, kültürel ba?lamda ki?ilik de?i?kenlerinin incelenmesine katk?da bulunmu?tur. Ölçek, psikoloji, sosyal psikoloji ve klinik ara?t?rmalarda yayg?n olarak kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sald?rganl?k, **Dü?manl?k**, Öfke, Ki?ilik De?i?kenleri, Psikometri, Sosyal Psikoloji, Uyarlama.

Yazarlar

Orijinal Yazarlar: Arnold H. Buss, Ann Durkee.

Türkçe Uyarlama Yazar?: M. A?k?n.

Amaç

Buss-Durkee Sald?rganl?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin genel sald?rganl?k düzeylerini ve bu sald?rganl???n hangi spesifik biçimlerde ortaya ç?kt???n? (örne?in, fiziksel eylemler, sözel ifadeler veya içsel dü?manl?k duygular?) saptamakt?r. Ölçek, sald?rganl??? tek bir monolitik yap? olarak de?il, ölçülebilir ve ayr??t?r?labilir alt boyutlardan olu?an bir **yap?** olarak ele al?r.

Ölçek, klinik ortamlarda risk de?erlendirmesi yapmak, normal popülasyonlarda ki?ilik özelliklerini incelemek ve deneysel çal??malarda sald?rganl?k düzeyindeki de?i?imleri ölçmek için tasarlanm??t?r. Türkçe uyarlamas? ise, Türkiye kültür ve sosyal yap?s? içerisinde sald?rganl?k e?ilimlerinin geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçülmesini sa?lamay? amaçlam??t?r.

Yap?

Buss-Durkee Sald?rganl?k Ölçe?i (BDHÖ), sald?rganl?k yap?s?n? yedi veya sekiz temel alt boyuta ay?r?r. Orijinal modelde bu boyutlar genellikle ?unlard?r:

Sald?r? (Assault): Fiziksel ?iddet kullanma e?ilimi.
Dolayl? Sald?rganl?k (Indirect Aggression): Dedikodu veya dolayl? yollarla zarar verme e?ilimi.
Sinirlilik (Irritability): En ufak tahriklere bile çabuk tepki verme ve huysuzluk.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Negativizm (Negativism): Otoriteye kar?? direnç gösterme ve i?birli?i yapmama e?ilimi.
K?zg?nl?k (Resentment): Ba?kalar?n?n kendisini haks?z yere k?rd??? veya üzdü?ü hissine kap?lma.
?üphecilik (Suspicion): Ba?kalar?n?n kendisine kar?? kötü niyetli oldu?una dair paranoyak e?ilimler.
Sözel Sald?rganl?k (Verbal Aggression): Ba??rma, tart??ma, tehdit etme gibi sözlü ifadelerle zarar verme.

Bu çok boyutlu yap?, ara?t?rmac?lara sadece genel bir sald?rganl?k skoru de?il, ayn? zamanda bireyin sald?rganl?k profilini de ç?karma imkan? tan?r. Ölçe?in dayand??? temel **kuram**, sald?rganl???n tek bir dürtüden ziyade, farkl? davran??sal ve duygusal bile?enlerin birle?imi oldu?u varsay?m?d?r.

Geçerlik

Orijinal kaynakta Türkçe uyarlamaya dair spesifik bir geçerlik çal??mas? bilgisi sunulmam??t?r (Geçerlik: -). Ancak, orijinal Buss-Durkee Ölçe?i'nin geçerli?i, genellikle yap? geçerli?i ve ay?rt edici geçerlik çal??malar?yla desteklenmi?tir.

BDHÖ'nün geçerli?ini inceleyen uluslararas? çal??malar, ölçe?in sald?rganl?k ile ili?kili di?er yap?lar (örne?in, öfke, dürtüsellik) aras?nda beklenen korelasyonlar? gösterdi?ini ortaya koymu?tur (yak?nsak geçerlik). Ayr?ca, ölçek alt boyutlar?n?n, klinik popülasyonlar? normal popülasyonlardan ba?ar?yla ay?rt edebildi?i gözlemlenmi?tir. Türkçe uyarlaman?n geçerlik çal??malar?n?n, ölçe?in kültürel ba?lamda da ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü teyit etmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Türkçe uyarlamaya ait güvenirlik bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir (Güvenirlik: -). Orijinal BDHÖ ise, yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?lar?) ve yeterli test-tekrar test güvenilirli?i sergilemi?tir.

Genellikle, BDHÖ alt ölçeklerinin iç tutarl?l?k katsay?lar? kabul edilebilir düzeyde olup, bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarl? oldu?unu gösterir. Bir ölçe?in güvenilirli?i, özellikle kültürel uyarlama süreçlerinde kritik öneme sahiptir, çünkü çeviri ve kültürel ba?lamdaki de?i?iklikler maddelerin tutarl?l???n? etkileyebilir. Bu nedenle, Türkçe uyarlaman?n güvenirlik de?erlerinin ayr? bir çal??ma ile sunulmas? önemlidir.

Faktör Analizi

Orijinal Buss-Durkee Sald?rganl?k Ölçe?i, geli?tirildi?i 1957 y?l?ndan itibaren birçok faktör

ARABPSYCHOLOGY.COM

analizine tabi tutulmu?tur. Bu analizler, genellikle yedi alt boyuttan olu?an bir faktör yap?s?n? do?rulam??t?r. Ancak baz? modern ara?t?rmalar, ölçe?in faktör yap?s?n?n tam olarak orijinal yedi boyuta uymad???n? ve daha az say?da, daha geni? faktörler alt?nda toplanabilece?ini öne sürmü?tür.

Türkçe uyarlama sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde orijinal yap?y? koruyup korumad??? kontrol edilmelidir. A?k?n (1981) taraf?ndan yap?lan uyarlaman?n faktör analizi sonuçlar?, Türkçe formun psikometrik özelliklerini ve kültürel e?de?erli?ini anlamak için hayati öneme sahiptir.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Orijinal ölçek genellikle do?ru/yanl?? (True/False) format?nda, ikili cevaplama sistemiyle sunulur. Ancak uyarlamalar farkl? derecelendirme sistemleri kullanabilir (kaynakta derecelendirme belirtilmemi?tir: -).

Kullan?labilir Dil: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Genellikle genel yeti?kin popülasyonu. Klinik ve non-klinik gruplar.

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonras? ve yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: A?k?n (1981) çal??mas?, ki?ilik de?i?kenlerinin kültürleraras? sosyal psikolojik aç?dan incelenmesi amac?yla üniversite ö?rencileri veya benzeri yeti?kin gruplar? üzerinde kullan?lm?? olabilir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Bireylerin kendi sald?rganl?k e?ilimleri ve davran??lar? hakk?ndaki ifadeleri de?erlendirmesi istenir.

Anahtar Kelimeler

Arnold H. Buss, Ann Durkee, Sald?rganl?k Profili, Fiziksel Sald?rganl?k, Sözel Sald?rganl?k, Psikolojik De?erlendirme, **Psikometrik Ölçek**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ba?lant?l? Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Orijinal Test Y?l?: 1957

Türkçe Uyarlama Y?l?: 1981

?zinler ve Ücret: Orijinal ölçek, akademik kullan?mlar için genellikle serbest eri?ime sahiptir, ancak ticari veya klinik kullan?mlar için yay?n haklar? kontrol edilmelidir. Türkçe uyarlaman?n kullan?m? için A?k?n (1981) çal??mas?na at?f yap?lmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

A?k?n, M. (1981). *Baz? ki?ilik de?i?kenlerinin kültürleraras? sosyal psikolojik aç?dan incelenmesi* (Doçentlik Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
Buss, A. H., & Durkee, A. (1957). An inventory for assessing different kinds of hostility. *Journal of Consulting Psychology, 21*(4), 343-349.

Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?na ait PDF dosyas?na buradan ula??labilir: abussun-saldirganlik-olcegi-toad.pdf

Buss-Durkee Sald?rganl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte Buss-Durkee Sald?rganl?k Ölçe?i'nin maddeleri yer almamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM